

Det 8. norske arkivmøtet 2019 – Invitasjon til innlegg

Det 8. norske arkivmøtet finner sted på Oslo Kongressenter 8.-9. april 2019. Arrangementskomiteen er i ferd med å utarbeide det faglige programmet, men vi trenger din hjelp!

De norske arkivmøtene blir arrangert hvert tredje år. Målgruppen er alle arkivansatte og arkivinteresserte i Norge, både i arkivdanning og i ABM-sektoren. Arrangementet er et samarbeid mellom Arkivverket, Norsk Arkivråd og Arkivforbundet. **Vi inviterer nå til å sende inn forslag om innleggsholdere og temaer.**

Arrangementskomiteen peker her på en del hovedtemaer som vi mener er aktuelle problemstillinger i tiden, og som vi ønsker å fokusere på under konferansen. Dette er ikke ment som sesjoner eller en ekskluderende invitasjon, men er snarere ment til inspirasjon. Vi ønsker å gå bredt ut og få mange interessante forslag til innlegg, også utenom hovedtemaene.

Komiteen har utarbeidet følgende temaer:

1. Brukere og publikum

Gjennom sosiale medier og kilder på nett nås langt flere brukere enn tidligere. Samtidig er det stadig en utfordring å nå nye brukere. Mange forskere synes også å benytte arkiv som kilder i mindre grad enn tidligere. I ABM-sektoren ser man at det benyttes litt ulike strategier for å øke publikumstilstrømningen. Bibliotekene ønsker å være kulturarenaer, museene satser på spissede utstillinger, mens arkivinstitusjonene publiserer kataloger og kilder på nett.

- ◆ Hva bør vi gjøre for å nå et større publikum og få flere brukere?
- ◆ Hvordan kan ulik tilgjengeliggjøring og formidling av arkivmaterialet i ABM-sektoren påvirke publikums opplevelser?
- ◆ Hvordan møter vi faren for at vi klargjør arkiv som ikke kommer til å bli brukt (på lenge)?
- ◆ Kan digitale arkiver bli en ressurs for å nå nye brukere?
- ◆ Gode eksempler

2. Definisjonsmakt og medbestemmelse

Tradisjonelt har eksperter som står i en akademisk, historie- eller arkivfaglig tradisjon definert hva som er bevaringsverdig arkiv. Mange grupper i samfunnet ser ikke behovet for å dokumentere seg selv, de må gjøres oppmerksom på muligheten. Ekspertene kan da på den ene siden gjøre aktive tiltak for å samle inn eller skape arkiver og minnemateriale for å sikre en helhetlig samfunnsdokumentasjon. En annen mulighet er at ekspertene selv deltar i miljøer eller organisasjoner det er viktig å dokumentere, og bidrar med sin kunnskap.

På den andre siden øker bevisstheten i andre grupper, med et ønske om å ta eierskap over egen historie. Noe materiale kan anses som meget verdifullt i en særskilt kontekst, og folk må involveres i beslutningsprosessene.

- ◆ I noen land er det tatt initiativ for å samle inn dokumentasjon fra ulike samfunnsgrupper ("Community archives"). Hvor relevant er det for norske forhold?
- ◆ Bør bevaringsinstitusjonene bidra til at arkiv blir skapt i særskilte miljøer eller befolkningsgrupper?
- ◆ Hvilken plass har historielagene og lokalsamlingene for å bidra til dokumentasjon av samfunnet på et lavt nivå?
- ◆ Gode eksempler på lokalt/særskilt engasjement og prosjekter.

3. Organisering av arkivfunksjon og -depot

I stat, fylkeskommune og kommune er det ulike modeller for politisk styring, eierstruktur samt organisering av arkivfunksjon og arkivdepot. Noen har opprettet egne arkivinstitusjoner, andre deltar i et interkommunalt arkivdepot. Noen har organisert arkivoppgavene som et «totalarkiv», mens andre har et skille mellom arkivdanning og -depot. Noen har en bevisst, aktiv holdning til bevaring av privatarkiver, andre ser ikke dette som sitt ansvarsområde. Disse forskjellene kan ha konsekvenser for utvelgelse og bevaring av arkiver. Samtidig skjer fortløpende forvaltningsendringer og det kommer en regionreform.

- ◆ Hvilke konsekvenser har eierstrukturen for prioritering av arbeidsoppgaver og ressurser?
- ◆ Hvilken betydning har lokale eller regionale strukturer for bevaring av privatarkiver?
- ◆ Hvilke muligheter åpner seg ved å ha felles arkivfunksjon (arkivdanning) for flere offentlige etater?

4. Forskning – hvem, hva, hvor?

Både innenfor arkivdanning og -depot står vi foran store endringer, både som følge av den teknologiske utviklingen, og som en konsekvens av endringene som skjer i forvaltningen. Det er også en utfordring at arkivpraksis og -utvikling i liten grad bygger på forskning.

Meld. St. 25 (2016–2017) *Humaniora i Norge* nevner spesifikt et ønske om økt forskning og synliggjøring av forskning i ABM-sektoren.

- ◆ Hvordan skal ABM-sektoren møte utfordringene om økt forskningsaktivitet?
- ◆ Hvilken kunnskap skal frembringes gjennom forskning? Hvem skal gjøre det?
- ◆ Hvordan få forskningsmiljøer til å forske på arkiv?
- ◆ Gode eksempler

5. Arkivdanning når samfunnet digitaliseres

Danning av arkiv og arkivfaglig teori blir utfordret av at samfunnet digitaliseres: ny teknologi, nye måter å organisere arbeidet og brukernes forventninger. Det er et paradoks at det digitale skiftet har lagt til rette for mer etterprøvbare, samtidig som revisjonsrapporter påpeker at dokumentasjon av sentrale beslutninger er mangler. Det kan stilles spørsmål om virksomhetene vet hva som skal til for å sikre dokumentasjon, om vi i tilstrekkelig grad vet hvordan dette kan sikres som arkiv hos virksomhetene i et digitalt samfunn. Dette skaper risiko for feil bruk av ressurser, og en skjev eller mangelfull arkivbevaring.

- ◆ Hva er det som utgjør arkivet når oppgavene løses digitalt?
- ◆ I hvilken grad trengs det nye definisjoner og metoder for å sikre digital dokumentasjon som tilgjengelig arkiv?
- ◆ Hvilken rolle bør arkiv spille ved innovasjon og utvikling? Hvordan få til en god dialog mellom dokumentasjonsforvaltning og utvikling?

6. Høsting av data for arkivering

De nye teknologiene som nå tas i bruk griper de digitale mulighetene og bryter ned «dokumentet» til bruddstykker av informasjon som settes sammen etter behov i bruksøyeblikket. Jo mer løsrevet informasjonen blir fra annen informasjon, jo viktigere blir kontekstbeskrivelsen for å forstå opphav og bruk. Dette skiller et digitalt arkiv fra et digitalt lager. En annen utfordring er å sikre utvelgelse av bevaringsverdig dokumentasjon.

- ◆ Hvilke arkivkrav bidrar til tilstrekkelig data- og informasjonskvalitet for virksomhetene og muliggjør effektiv langtidsbevaring?
- ◆ Hva bør kontekstbeskrivelsen inneholde, og hva kreves for å lage dem?
- ◆ Står en tradisjonell fortolkning av proveniens og arkivstruktur i veien for utnyttelse og gjenbruk av digitalt arkivmateriale?
- ◆ Hvordan sikre gevinstrealisering innenfor arkiv i digitaliseringsprosjekter?
- ◆ Gode eksempler.

7. Fra kvalitetssikring til risikostyring

Digitalisering tydeliggjør koblingen mellom dokumentasjonsforvaltning og andre disipliner innen informasjonsforvaltning. Samtidig vurderes det hvordan virksomhetene best skal følge opp føringene i arkivforskrift om internkontroll. Arkivtjenestene blir utfordret på innføring av mer helhetlige prosesser for sikring av dokumentasjon, og synliggjøring av verdien av arkiv i virksomheten. Ett mantra er viktigheten av å knytte arkivstyring til virksomhetens ordinære styringsprosesser.

- ◆ Hvilke prosesser er sentrale å risikostyre for å sikre at det skapes arkiv av verdi, og for at informasjonsressursene er tilgjengelige for brukere?
- ◆ Hvordan kan disse prosessene forankres og integreres med de ordinære styrings- og ledelsesprosessene?
- ◆ Hvordan kan man lykkes med å se på forvaltning av arkiv og informasjon som helhet?
- ◆ Er dette konturene av en ny type arkivforvaltning og arkivtjenester hvor det trengs ny kompetanse og en annen type kommunikasjon om arkiv?
- ◆ Hvilken rolle bør internrevisjon og eksterne tilsyn ha i dette bildet?
- ◆ Gode eksempler.

8. Privatarkiv – digitale utfordringer

De siste 20-30 årene er mye privatarkiv skapt og lagret digitalt, og en god del private arkivskapere opplever utfordringer knyttet til håndtering av denne informasjonen. I tillegg har det vist seg krevende å høste og bevare informasjonen for ettertiden. Det kan være en stor utfordring å få tatt vare på digitalt arkivmateriale som ikke er basert på godkjente standarder. Det vil stadig komme nye dokumentsystemer og teknologiske plattformer.

- ◆ Hvordan skal vi møte utfordringene knyttet til digitale arkiver i privat sektor og bevaringen av disse?
- ◆ Har depotinstitusjonene i dag verktøy og kompetanse til å håndtere digitalt skapte privatarkiver?
- ◆ Hvilken støtte trenger private arkivskapere?
- ◆ Hvordan bør ABM-sektoren organisere samarbeidet om oppbevaring og bevaring av privatarkiver?
- ◆ Erfaringer – hva var vellykket og hva gikk galt?

9. Audiovisuelle arkiver

Stadig mer informasjon skapes som lyd og film og det blir mer audiovisuelt materiale i arkivene. AV-materiale kan også være en integrert del av et arkiv. Det er kompetanse- og ressurskrevende å håndtere AV-materiale.

- ◆ Hvordan møte utfordringene ved fangst og vedlikehold av AV-materiale?
- ◆ Hvordan skal man velge ut det som skal bevares?
- ◆ Hvordan skal vi holde oversikt over dette materialet?
- ◆ Hvordan bør ansvaret for bevaring av AV-materiale organiseres?
- ◆ Erfaringer – Hva var vellykket og hva gikk feil?

10. Åpent tema

Brenner du for noe viktig, en sak, et prosjekt, et arkiv, eller et formidlingsopplegg som du ikke synes faller inn i de øvrige temaene, men som du vil dele med arkivmøtet? Send inn forslag.

Målgruppen er alle arkivansatte og arkivinteresserte i Norge, både i arkivdanning og i ABM-sektoren.

Vi ønsker innlegg fra arkivdanningen og ABM-sektoren og da både fra privat, kommunal og statlig sektor.

Det er anledning til å foreslå seg selv eller andre som foredragsholdere. Lengden på innlegg vil bli bestemt etter at forslagene er kommet inn, men det kan være både korte og lengre innlegg. Forslaget bør beskrives kort (inntil 250 ord). Bruk vedlagte skjema. Vi ønsker både faglige, teoretiske og mer erfaringsbaserte innlegg.

Alle forslag sendes på e-post til arrangementskomiteen via adresse:
norskarkivmote@arkivverket.no.

Frist for innsending: **30. september 2018.**